

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
22.11.2019
Taltionumero
5560
Diaarinumero
207/3/19

1 (8)

Asia Kunnallisia koskeva valitus

Valittajat [REDACTED]

Päätös, jota valitus koskee

Itä-Suomen hallinto-oikeus 5.12.2018 nro 18/0303/4

Asian aikaisempi käsittely

Kuopion kaupungin lakimies on päätöksellään 20.4.2017 (§ 2) jättänyt toimivaltaansa kuulumattomana tutkimatta [REDACTED] rikosoikeudelliset vaatimukset ja hylännyt heidän vahingonkorvausvaatimuksensa perusteettomana asiassa, jossa on kysymys [REDACTED] yhdessä omistaman veneen säilyttämisestä ja siirtämisestä.

Kuopion kaupungin kaupunkirakennelautakunta on päätöksellään 24.5.2017 (§ 125) hylännyt [REDACTED] kaupungin lakimiehen päätöksestä tekemän oikaisuvaatimuksen ja korvausvaatimuksen ja pysyttänyt lakimiehen päätöksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään jättänyt [REDACTED] yhdessä tekemän kunnallisvalituksen osittain tutkimatta ja muilta osin hylännyt valituksen sekä vaatimuksen suullisen käsittelyn ja katselmuksen toimittamisesta. Valitus on jätetty tutkimatta siltä osin kuin se koskee valittajien oikeutta vahingonkorvaukseen ja muita hallinto-oikeuden toimivaltaan kuulumattomia päätöksessä tarkemmin yksilöityjä seikkoja. Hallinto-oikeus on jättänyt samoin tutkimatta valitusajan jälkeen esitetyn valitusperusteen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Asian käsittelyn lähtökohdat ja tutkimatta jättäminen

Valittajien Kuopion kaupungille osoittamassa korvausvaatimuksessa on kysymys vahingonkorvausvaatimuksesta, joka perustuu siihen, että kaupunki on valittajien näkemyksen mukaan siirtänyt aiheettomasti heidän omistuksessaan olevan veneen varastoon. Valittajat ovat vaatineet vahingonkorvausta siirron johdosta heille aiheutuneista kustannuksista sekä asian johdosta muutoin heille aiheutuneesta vahingosta.

Hallintolainkäytön järjestyksessä voidaan tutkia vain julkisoikeudelliseen oikeussuhteeseen liittyvä asia. Vahingonkorvausasia on saatettava säädettyssä järjestyksessä käräjäoikeuden käsiteltäväksi, eikä hallinto-oikeudella ole toimivaltaa käsitellä vahingonkorvauskannetta.

Vahingonkorvausvelvollisuutta koskevaa kysymystä ei ole eikä ole voitakaan ratkaista sitovasti kaupungin lakimiehen ja kaupunkirakennelautakunnan päätöksillä, vaan päätökset ilmaisevat ainoastaan oikeusriidan toisen osapuolen eli kaupungin kannan kyseiseen yksityisoikeudelliseen riita-asiaan. Yksityisoikeudellisen riita-asian tutkiminen ja ratkaiseminen ei kuulu hallinto-oikeuden vaan edellä todetulla tavalla käräjäoikeuden toimivaltaan. Valittajilla on viittaamansa perustuslain 21 §:n mukaisen oikeutensa turvaamiseksi mahdollisuus saattaa vahingonkorvausasia toimivaltaisen käräjäoikeuden käsiteltäväksi.

Valittajat ovat lisäselvityksissään katsoneet, että kaupunkirakennelautakunnan lausuntoon liitetty asiakirja on totuudenvastainen ja viitanneet siihen, että asia tulisi tältä osin viran puolesta siirtää käsiteltäväksi asianmukaisessa menettelyssä. Hallinto-oikeudelle ei ole toimivaltaa tutkia rikosasioita tai saattaa tällaista asiaa koskevaa epäilyä tutkittavaksi. Hallinto-oikeuden tulee hallintolainkäyttölain 51 §:n 1 momentin mukaisesti valitusviranomaisena arvioida sille esitetyn selvityksen merkitystä itsenäisesti. Kun otetaan huomioon, ettei vahingonkorvausasia tule edellä jo todetulla tavalla hallinto-oikeudessa sisällöllisesti arvioitavaksi, ei kaupunkirakennelautakunnan lausuntoon liitettyillä osapuolten välistä yksityisoikeudellista riita-asiaa koskevilla selvityksillä ole merkitystä hallinto-oikeuden ratkaisuun, eikä hallinto-oikeus siten tutki ja ota kantaa esitettyjen selvitysten luotettavuuteen.

Valittajat ovat esittäneet kaupungin toimineen virheellisesti, koska vahingonkorvausasian käsittelyn yhteydessä ei ole toimitettu katselmusta, ja toisaalta myös sen johdosta, että valittajille ei ole varattu tilaisuutta olla läsnä valituksenalaisen päätöksen tekemisen jälkeen suoritettussa

katselmuksessa. Koska hallinto-oikeus ei voi arvioida ja tutkia vahingonkorvausasiaa, ei hallinto-oikeus voi ottaa myöskään sitovasti kantaa siihen, olisiko asian selvittäminen edellyttänyt katselmuksen toimittamista. Hallinto-oikeudella ei ole myöskään toimivaltaa tutkia viranomaisten menettelyä koskevia kanteluluonteisia väitteitä.

Kuntalain (365/1995) 90 §:n 3 momentin mukaan valittajan tulee esittää 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä. Valituksenalainen kaupunkirakennelautakunnan päätöspöytäkirja on kaupungin esittämän selvityksen mukaan lähetetty postitse tiedoksi [REDACTED] 29.5.2017. Päätökseen liitetyn asianmukaisen valitusosoituksen mukaisesti valitus on tullut tehdä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Näin ollen valitusaika on päättynyt 5.7.2017. Valittajien hallinto-oikeuteen valitusajan päätyttyä 21.3.2018 toimittamassa lisäselvityksessä esittämä uusi päätösten perustelemista koskeva valitusperuste on siten jätettävä myöhässä esitettynä tutkimatta.

Suullista käsittelyä ja katselmusta koskevat vaatimukset

Kun otetaan huomioon se, miltä osin valituksen tutkiminen kuuluu hallinto-oikeuden toimivaltaan sekä asian laatu muutoin, suullisen käsittelyn toimittaminen on hallintolainkäyttölain 38 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tavoin ilmeisen tarpeeton. Katselmuksen toimittaminen ei ole täällä ratkaistavana olevan asian selvittämiseksi hallintolainkäyttölain 41 § huomioon ottaen tarpeen.

Tutkittavat valitusperusteet

Valituksessa on vedottu siihen, että kaupunkirakennelautakunta on tehnyt päätöksen puutteellisiin tai virheellisiin tietoihin perustuen. Valituksen mukaan viranhaltijapäätöksen tehnyt lakimies Mika Mäkäräinen ei ole toimittanut valittajien oikaisuvaatimuksen täydennyksen yhteydessä kaupungille toimittamia kaikkia asiakirjoja kaupunkirakennelautakunnan esittelijälle ja lautakunnan jäsenille.

Hallintolaissa tai muussakaan laissa ei ole erillisiä säännöksiä siitä, miten vahingonkorvausvaatimusta koskevaa asiaa on kaupungissa selvitettävä ennen päätöksentekoa. Tällaisen asian valmistelussa on otettava huomioon muun muassa hallintolain 6 §:n ja 31 §:n säännökset hallinnossa asioivien tasapuolisesta kohtelusta ja asian riittävästä selvittämisestä. Valittajat ovat esittäneet käsityksensä tueksi tuolloin palvelualuejohtajana toimineen Jarmo Pirhosen ja hallintosihteeri Minna Matinvuoren sähköpostiviestit. Matinvuori on sähköpostiviestissään 31.5.2017 ilmoittanut, että valittajille on lähetetty kaikki se aineisto liitteineen, joka

on toimitettu etukäteen kokousaineiston yhteydessä lautakunnan jäsenille heidän asiaansa koskien ja Pirhonen on sähköpostiviestissään 6.6.2017 vahvistanut saaneensa kaiken Matinvuoren lähettämän esittelyn ja lautakuntakäsittelyn pohjana olleen aineiston. Kaupunkirakennelautakunnan hallinto-oikeudelle antaman lausunnon mukaan hallintosihteeri on jakanut oikaisuvaatimuksen täydennyksenä kaupungille toimitetut asiakirjat lautakunnan esittelijälle ja lautakunnan jäsenille kokoukseen. Kaupunki ei siten ole esittänyt, että mainitut asiakirjat olisivat olleet etukäteen kokousaineiston yhteydessä lähetetyssä aineistossa, vaan ne on jaettu vasta kokouksessa. Kun kaupunkirakennelautakunta on omassa lausunnossaan ilmoittanut, että sillä on ollut oikaisuvaatimusta ratkaistessaan käytettävissään myös valituksessa puuttuneeksi esitetty aineisto, ei asiaa ole aihetta valittajien esittämistä syistä epäillä. Asiaa on kaupunkirakennelautakunnalle valmistellut kaupungin lakimies ja asian on esitellyt tuolloin palvelualuejohtajana toiminut Jarmo Pirhonen. Asian valmistelussa esitettyjä tietoja ei voida pitää muutoinkaan sillä tavoin ilmeisen puutteellisina tai virheellisinä, etteikö kaupunkirakennelautakunnan olisi ollut mahdollista arvioida sille tehdyn esityksen merkitystä riidanalaisessa vahingonkorvausasiassa. Kaupunkirakennelautakunnan päätös ei siten ole syntynyt valituksessa esitetyillä valmistelun puutteellisuutta ja asian selvittämistä koskevilla perusteilla virheellisessä järjestyksessä. Valitus on näin ollen tutkituilta osin hylättävä.

Hallinto-oikeuden soveltamat oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut ja
 Kuntalaki (365/1995) 90 §
 Kuntalaki (410/2015) 145 § ja 147 § 1 momentti
 Tuomioistuinlaki 4 luku 1 §
 Hallintolainkäyttölaki 51 § 2 momentti

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

_____ ovat yhteisessä valituksessaan vaatineet, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja valittajien kunnallisvalitus ja heidän hallinto-oikeudessa esittämänsä lisäselvitys tutkitaan kokonaisuudessaan, lukuun ottamatta heidän vahingonkorvausvaatimustaan. Kuopion kaupunki on velvoitettava maksamaan valittajille korvausta vahingonkorvausvaatimuksen ja oikaisuvaatimuksen laatimisesta sekä korvaamaan heidän oikeudenkäyntikulunsa hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Vaatimusten tueksi on esitetty muun ohella seuraavaa:

Asian käsittely kaupungin organisaatiossa on ollut hallintolain vastaista. Valittajien esittämää aineistoa ei ole huomioitu. Se, että hallinto-oikeus on rajannut asian tutkintaa usealta osin, tekee tilanteesta oikeudenmukaisuuden kannalta kestävämmän. Vaikka valittajat ovat osoittaneet toimineensa venepaikkansa osalta koko ajan oikein, kaupungin työntekijöiden virheet ja muutoksenhakumenettelyn aikaiset virheet ovat jääneet tutkimatta ja arvioimatta.

Hallinto-oikeus on virheellisesti jättänyt tutkimatta valittajien lisäselvityksessään esittämiä seikkoja ja vaatimuksia. Ne ovat perustuneet valitusajan jälkeen valittajien tietoon tulleeseen uuteen totuudenvastaiseen aineistoon, jonka kaupunki on toimittanut hallinto-oikeudelle.

Suullinen käsittely ja katselmus eivät ole ilmeisen tarpeettomia, kuten hallinto-oikeus toteaa. Niiden avulla asia voitaisiin selvittää ja saada selvyyttä suoritetuista virheellisistä toimista.

Käsittely lautakunnassa on perustunut puutteelliseen aineistoon.

Kuopion kaupungin kaupunkirakennelautakunta on antanut selityksen, jossa on vaadittu valituksen ja valittajien kuluvaatimusten hylkäämistä ja esitetty muun ohella seuraavaa:

Toimielimen harkinnassa on se, pitääkö se asiassa suoritettua valmistelua riittävänä. Kaupunkirakennelautakunta on pitänyt asian valmistelua riittävänä. Sillä on ollut käytettävissään muun muassa valittajien keskeiset vaatimukset perusteineen sekä muu asiaan liittyvä laaja asiakirja-aineisto siihen liittyvine selityksineen. Päätöstä tehtäessä ei ole tapahtunut menettelyvirhettä tai toimivallan ylitystä. Päätöstä ei voida pitää muutoinkaan lainvastaisena.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen ja esittäneet muun ohella seuraavaa:

Asian valmistelu ja käsittely eivät ole olleet riittäviä ja virheetömiä. Kaupunkirakennelautakunta on toimittanut hallinto-oikeudelle totuudenvastaisen piirroksen valittajien veneen sijainnista.

Valittajat ovat toimittaneet lisäselvitystä ja ovat pyytäneet, että valittajille varattaisiin vielä tilaisuus tutustua heille lähimmässä käräjäoikeudessa asiassa kertyneeseen aineistoon ja että asiaa ei ratkaistaisi tätä ennen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Korkein hallinto-oikeus on tutkinut [REDACTED] valituksen siltä osin kuin hallinto-oikeus on jättänyt heidän yhteisen valituksensa tutkimatta. Siltä osin kuin hallinto-oikeus on hylännyt valituksen, korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Vaatimus aineistoon tutustumisesta ja valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.
2. Korkein hallinto-oikeus ei tutki [REDACTED] vaatimusta hallinto-oikeudessa aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Heidän vaatimuksensa oikeudenkäyntikulujen ja hallintomenettelyn kulujen korvaamisesta hylätään muutoin.

Perustelut

1. Pääasia

Valittajille on korkeimmassa hallinto-oikeudessa vastaselityspyynnön yhteydessä varattu tilaisuus pyytää kertynyttä aineistoa toimitettavaksi lähimpään käräjäoikeuteen tutustuttavaksi. Valittajat ovat kuitenkin esittäneet tätä koskevat pyyntönsä vasta vastaselityksen antamisen jälkeen.

Korkein hallinto-oikeus toteaa, että kun voidaan pitää ilmeisenä, että valittajat eivät voi oikeudenkäyntiaineistoon tutustumisen jälkeenkään toimittaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle lisäselvitystä, jolla voisi olla merkitystä tässä vahingonkorvausasiaa koskevan kunnallisen päätöksen valmistelua koskevassa asiassa ja kun valittajia on jo kuultu kaupungin kaupunkirakennelautakunnan toimittamasta selityksestä, asian käsittelyä ei ole syytä pitkittää varaamalla valittajille uudelleen tilaisuutta tutustua kertyneeseen aineistoon.

Hallinto-oikeuden on ratkaisustaan ilmenevien perustelujen ja siinä mainittujen lainkohtien nojalla tullut jättää valitus osin tutkimatta. Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja hallinto-oikeuden soveltamat oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita myöskään siltä osin kuin valitus on hylätty.

2. Oikeudenkäyntikulut ja muut kulut

Hallintolainkäyttölain 75 §:n 2 momentin mukaan oikeudenkäyntikulusta on soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 7–16 §:ssä säädetään. Oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 14 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus on tehtävä ennen käsittelyn päättymistä.

[REDACTED] ovat vaatineet hallinto-oikeudessa aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen korvaamista vasta täällä ja siten hallinto-oikeuden käsittelyn päättymisen jälkeen. Tämän vuoksi vaatimus on jätettävä tutkimatta.

Hallintolain 64 §:n 1 momentin mukaan hallintoasiassa kukin vastaa omista kuluistaan. Tämän vuoksi [REDACTED] kuluvaatimus on hylättävä siltä osin kuin se koskee heidän kulujaan hallinnossa oikeasuvaatimusmenettelyineen.

Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että asianosainen joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Asian näin päättyessä ja kun otetaan huomioon hallintolainkäyttölain 74 §, [REDACTED] ei ole määrättävä maksettavaksi korvausta oikeudenkäyntikuluista korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Eija Siitari
oikeusneuvos

Outi Suviranta
oikeusneuvos

Petri Helander
oikeusneuvos

Antti Pekkala
oikeusneuvos

Ari Wirén
oikeusneuvos

Jukka Vanto
Asian esittelijä, oikeussihteeri

Jakelu

Päätös
Jäljennös

Itä-Suomen hallinto-oikeus
Kuopion kaupunginhallitus
- Kuopion kaupunkirakennelautakunta

Asiakirjan oikeaksi todistaa

Jaostosihteeri Tanja Granlund